

AKKREDITERINGS- RAPPORT

Betinget vedtak om akkreditering av fagskoleutdanningen Redesign, søm og tekstil

NORGES FAGAKADEMI AS

2023

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	NORGES FAGAKADEMI AS
Sakkyndige	Randi Frellumstad, Ingrid Marie Aarre, Sissel Isachsen og Kristine Langaas
Dato for vedtak	21.11.2023
NOKUTs saksnummer	22/09285

Hva søknaden gjelder

NORGES FAGAKADEMI AS (organisasjonsnummer 991525831) søkte NOKUT 15.09.2022 om akkreditering av *Redesign, søm og tekstil* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er på 30 studiepoeng.

Søknaden gjelder for utdanningsstedene Trondheim og Oslo.

Innhold

1 Vedtak	5
1.1 Dere kan klage på vedtaket	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	7
2.1 Utdanningens navn.....	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	7
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet.....	8
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse.....	10
2.5 Avtaler, omfang og nivå.....	12
2.6 Opptakskrav.....	13
2.7 Politiattest	14
2.8 Skikkethetsvurdering	15
2.9 Fagmiljø	16
2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt	16
2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt.....	19
2.10 Sensorer og praksisveiledere.....	21
2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse	21
2.10.2 Sensorenes kompetanse.....	22

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Redesign, søm og tekstil*, 30 studiepoeng, stedbasert og nettbasert med samlinger, ved NORGES FAGAKADEMI AS, er delvis oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor utdanningen med vilkår om at dere retter opp i manglene som er påpekt i rapporten.

NOKUT akkrediterer alle fagskoleutdanninger, med unntak av fagskoleutdanninger innen akkrediterte fagområder, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5 og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) §§ 47 og 48.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok 15.09.2022.

Vedtaket gjelder for utdanningsstedene Trondheim og Oslo.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

- Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt
  - Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.
  - Dere må presisere kompetansekravene for faglærerne, slik at kravene ikke er motstridende.
  - Dere må stille krav som sikrer at det er oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet, herunder hvor ny yrkeserfaringen må være for at den skal være oppdatert. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

1.1 Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak - § 28
- Klagefrist - § 29
- Innholdet i klagen og hvem det skal rettes til - § 32
- Klageinstans - §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig - § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken - § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

Dere må starte opp utdanningen innen tre år

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdatoen. Dere må starte opp utdanningen innen tre år fra vedtaksdatoen. Dersom dere ikke har startet opp utdanningen innen tre år, vil akkrediteringen falle bort, jf. fagskoleforskriften § 52.

Dere må melde fra om noen type endringer i den akkrediterte utdanningen

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 lister opp endringer som er meldepliktige. Dersom dere vil gjøre meldepliktige endringer i den akkrediterte utdanningen, må dere melde fra til NOKUT før dere gjennomfører endringen. NOKUT vurderer om endringene gjør det nødvendig å søke om ny akkreditering.

Dere kan velge om dere vil tilby utdanningen på heltid eller deltid

Dersom utdanningen er akkreditert som heltidsutdanning, kan dere også tilby den som deltidsutdanning uten å melde fra til NOKUT. På samme måte kan dere tilby en akkreditert deltidsutdanning som heltidsutdanning. Begge disse endringene forutsetter at dere følger samme utdanningsform, og at utdanningen ellers er i samsvar med akkrediteringen og kravene til fagskoleutdanning.

Dere må rapportere til Statistisk sentralbyrå og DBH Fagskolestatistikk

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil tildele denne utdanningen en NUS-kode. Dere skal bruke koden når dere rapporterer om utdanningen til SSB og til DBH Fagskolestatistikk.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a

"Utdanningen skal ha et dekkende navn."

Kravet er at utdanningen skal ha et "dekkende navn". Ordlyden i "dekkende navn" tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen. Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet "fagskoleutdanning" eller henviser til antall studiepoeng utdanningen er på. Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med og speile utdanningens læringsutbytte. Utdanningens navn må være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. Det betyr at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningens navn er ifølge søknaden Redesign, søm og tekstil.

Vurdering

Vi vurderer at navnet reflekterer det vesentlige innholdet i læringsutbyttebeskrivelsene og emnene i utdanningen. Vi vurderer derfor at navnet er dekkende for utdanningen.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b

"Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet."

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er "egnet" til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av "egnet" tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen. For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen er ifølge søknaden delt opp i følgende emner:

- Emne 1: Analog og digital teknikk (8 stp.)
- Emne 2: Sømrelaterte verktøy (4 stp.)
- Emne 3: Søm (14 stp.)
- Emne 4: Motehistorien og tekstilindustrien (4 stp.)

Vi gjengir ikke hvilke temaer som hører til under de ulike emnene her, men viser til temaene som framgår av søknadens vedlegg om utdanningens innhold og struktur.

Vurdering

Vi vurderer at innholdet og strukturen er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt

"Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt."

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet.

Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Samarbidspartnerne må være relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. Fagskolen må i søknaden vise at de har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet. Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknaden viser dere at dere samarbeider med disse aktørene i arbeidslivet:

- Retro
- Krivi-vev
- Husfliden Trondheim
- Randi Bakken (tekstilingeniør, håndverker, design- og produktutvikler, entreprenørskap/ledelse/mentoring)
- Thea Temte (designer, bunadstilvirker, skredder for Slottet, samarbeidspartner med Solberg spinneri)
- Siri Hagen (motedesigner og modellør)
- Lena Nilsen (Sykroken i Vestby)

Det går fram at dere har samarbeidet om utviklingen av utdanningen og at dere har planer om framtidig samarbeid om utdanningen (som fagråd og gjesteforelesere).

Vurdering

Dere beskriver at dere har samarbeidet med aktører fra yrkesfeltet i utviklingen av denne utdanningen. Vi vurderer at de navngitte virksomhetene sikrer tilfredsstillende bredde for utdanningen, og at de vil kunne bidra til å sikre at læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

Anbefaling

Vi anbefaler at dere samarbeider med aktører som sikrer at en enda større bredde i utdanningen er

representert, slik at de kan bidra til å sikre at læringsutbyttet er relevant for et enda større yrkesfelt. Vi anbefaler at dere inngår et samarbeid med flere håndverks-/småskala-/unika-aktører.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning

"Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk."

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt

"Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket."

Fra Fagskoleloven § 4a første avsnitt første setning

"Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid."

Bestemmelsene om læringsutbytte stiller krav til hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c. Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø. Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første setning. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2. Søkeren må i søknaden oppgi hvilket nivå i NKR utdanningen ligger på. For utdanninger på 90 studiepoeng, eller utdanninger som bygger videre på andre fagskoleutdanninger uavhengig av omfang, skal søkeren oppgi det nivået som stemmer best overens med utdanningens læringsutbytte. Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt, henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanningen må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttebeskrivelsen må være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må også være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis fagskolen benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede

læringsutbytte. Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet om at læringsutbyttet skal være i samsvar med NKR er oppfylt.
- Kravet om at kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket er oppfylt.
- Kravet om utdanningens omfang er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir i søknaden at utdanningen gir uttelling i 30 studiepoeng.

Utdanningen har følgende overordnede læringsutbytte:

Kunnskap

Kandidaten:

- har kunnskap om begreper, prosesser og analoge/digitale verktøy som anvendes innenfor tekstilindustrien, redesign og søm
- har innsikt i relevant regelverk for opphavsrett, avtaler, standarder og krav til miljø og merking samt kvalitet på et sluttprodukt
- har bransjekunnskap og kjennskap til profesjoner innenfor tekstilindustrien, mote og søm
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om tekstilindustrien, mote og søm
- forstår tekstil- og motebransjens historie og betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan anvende faglig kunnskap på enklere praktiske og teoretiske problemstillinger innenfor redesign og søm
- kan anvende faglig kunnskap som sikrer krav til miljø og bærekraft
- kan anvende relevante faglige verktøy som fargesirkelen, moodboards samt relevante digitale verktøy
- kan anvende og endre ferdige mønstre
- kan anvende håndsøm og maskinelle sømteknikker
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevante for tekstil- og sømrelaterte problemstillinger
- kan kartlegge en situasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak innenfor redesign og korrigerende av klær

Generell kompetanse

Kandidaten:

- har forståelse for relevante yrkes- og bransjeetiske prinsipper for tekstilindustrien
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av yrker innenfor mote og tekstil
- har forståelse for viktigheten av bærekraft og gjenbruk av tekstiler, og gjøre bevisste valg
- kan utføre arbeid innenfor redesign og søm, og med riktig tekstilvalg, etter utvalgte målgruppers behov
- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper innenfor mote, redesign, søm og tekstil
- kan utvikle sømrelaterte arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester
- har forståelse for relevante yrkes- og bransjeetiske prinsipper for mote- og tekstilindustrien

Vurdering

Dere har laget overordnede læringsutbyttebeskrivelser som er konkrete og dekkende for utdanningen. Omfanget er tilstrekkelig, og strukturen er god. Det samlede læringsutbyttet er i tråd med NKR, og kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket. Læringsutbyttebeskrivelsene ligger under de riktige kategoriene (kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse). Samlet sett viser dette at kravene er oppfylt. Vi påpeker at det ser ut til å mangle en "å" i den tredje læringsutbyttebeskrivelsen under generell kompetanse.

2.5 Avtaler, omfang og nivå

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt

"NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge."

Kravet er bare relevant dersom det finnes internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler som har betydning for den aktuelle fagskoleutdanningen. Det må vurderes konkret hvorvidt det finnes et internasjonalt regelverk som er av betydning for den enkelte fagskoleutdanning. Det som kreves er at fagskoleutdanningen er "i tråd med" det relevante internasjonale regelverket. En alminnelig språklig forståelse av "i tråd med" tilsier at det sentrale er at fagskoleutdanningen ikke har et innhold som strider mot eller ikke er i samsvar med det internasjonale regelverket. Det må derfor vurderes hvorvidt det er noe ved utdanningen som ikke er forenlig med en internasjonal avtale, konvensjon eller standard.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.6 Opptakskrav

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

"Kvalifisering for opptak (1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse. (4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. (5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger."

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger. Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første avsnitt at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene er det fagskolen selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene den tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, og skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften. Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak. Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes om det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt. Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som "dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell læring". Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter en tilsvarende kompetanse som det generelle opptakskravet til utdanningen. I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt. Fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt. Det spesielle opptakskravet må være "relevant" for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes "krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger", jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende, og fagskolen har ikke har anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Dersom en utdanning har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges, jf. fagskoleforskriften § 18. I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som

spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Formelle opptakskrav er i tråd med regelverket.
- Beskrivelse av realkompetansevurdering er i tråd med regelverket.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden følgende opptakskrav:

Fullført og bestått videregående opplæring (fagbrev/svennebrev) innenfor følgende utdanningsprogrammer:

- Håndverk, design og produktutvikling
- Kunst, design og arkitektur
- Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Dere skriver også at søkere med realkompetanse kan tas opp til utdanningen: «For å bli realkompetansevurdert må søkeren fylle 23 år i opptaksåret. Her vurderes annen norsk eller utenlandsk utdanning, arbeidserfaring og kurs som kan være relevant, ev. påbegynt, men ikke slutførte utdanningsprogrammer fra videregående skole. Annen erfaring som for eksempel egen produksjon eller redesign av plagg eller andre tekstiler, egen relevant blogg eller andre fritidsaktiviteter kan også inngå i vurderingen.»

Vurdering

Vi vurderer at opptakskravet er relevant for en fagskoleutdanning i redesign, søm og tekstil. Det fremgår av søknaden at søkeren "må fylle 23 år i opptaksåret" for å bli realkompetansevurdert. Dette er ikke i tråd med fagskoleloven § 16 første ledd. Vi legger imidlertid til grunn at dere stiller krav til at søkere må ha *minimumsalder på 23 år i opptaksåret* for å bli realkompetansevurdert, som det fremgår av deres lokale forskrift (forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Norges Fagakademi § 2-4 første ledd). Bestemmelsene om realkompetanse er dermed i tråd med regelverket. Vi vurderer også at det er sammenheng mellom opptakskravet, utdanningens innhold og arbeidsfeltet kandidatene skal ut i. Samlet vurderer viser dette at kravene er oppfylt.

2.7 Politiattest

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

"I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning."

Ifølge ordlyden har fagskolen en plikt til å kreve politiattest i visse situasjoner. Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene. I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak. Dette gjelder også dersom det bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i fremtiden. Fagskolen kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene senere i utdanningsløpet dersom de skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor de vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4. Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med "praksisstudier" legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som "kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fagperson på praksisstedet er veileder".

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.8 Skikkethetsvurdering

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

"Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. [...] Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen."

Fra Fagskoleforskriften § 26

"En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket."

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det ved akkreditering av utdanning skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning. Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første setning. I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27. Sårbare situasjoner kan være hvis studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i lærings situasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer. Dersom studenter kan utgjøre en slik fare, må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en student er skikket for yrket, kan foretas innenfor rammene av utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å avdekke studentenes skikkethet. Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Fagmiljø

2.9.1 Fagmiljø – kravene dere selv har fastsatt

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

"Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning"

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha. Dette gjelder også krav til rollene som faglig og utdanningsfaglig ansvarlig. De kravene fagskolen selv fastsetter, må oppfylle kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt, jf. kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt». Det betyr at kravene må sikre at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i

forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. Kravene må også sikre at det i fagmiljøet finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Fagskolen må stille krav til utdanning for faglig ansvarlig som er relevant for utdanningens innhold og egenart. Videre må fagskolen stille krav til utdanningsfaglig utdanning for utdanningsfaglig ansvarlig. Vi viser for øvrig til utdypingen av disse kravene til fagmiljøet under kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt».

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravene dere stiller til den utdanningsfaglig ansvarlige er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til den faglig ansvarlige er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse og sammensetning er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Dere må oppfylle følgende krav, men dere trenger ikke sende NOKUT dokumentasjon på disse endringene:

Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

- Dere må angi konkret hvilke fagområder som er relevante for utdanningen til den faglig ansvarlige, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene.
- Dere må presisere kompetansekravene for faglærerne, slik at kravene ikke er motstridende.
- Dere må stille krav som sikrer at det er oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet, herunder hvor ny yrkeserfaringen må være for at den skal være oppdatert. Dere må videre beskrive hva som utgjør relevant yrkespraksis for utdanningen.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til kravspesifikasjonen for fagmiljøet (dokumentet som viser hvilke krav fagskolen har fastsatt). Vi viser videre til "tilleggsopplysninger om kompetansekrav", hvor dere skriver at lang og relevant arbeidserfaring kan kompensere for formelle kvalifikasjoner tilknyttet praktiske tema. Dere skriver at begrunnelsen for dette er at mange relevante fagpersoner innenfor søm ofte bare har fagbrev/svennebrev, men at de har opparbeidet seg god kompetanse gjennom lang arbeidserfaring. Vi vil under "Vurdering" gjengi det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at kravene dere har stilt til faglig ansvarlig ikke oppfyller kravene i regelverket. Dere stiller krav om at faglig ansvarlig har minimum fagskoleutdanning "innenfor utdanningens egenart og faglige innhold". Dere må imidlertid angi konkret hvilke fagområder dere sikter til med dette, og helst gi eksempler på relevante utdanninger innenfor disse fagområdene. Dere skriver videre at faglig ansvarlig "bør" ha relevant arbeidserfaring fra fagområdet. Siden dere skriver "bør", stiller dere ikke et absolutt krav om dette. Videre fremgår det ikke av kravene hva slags yrkeserfaring som vil være relevant og oppdatert.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Vi vurderer at de kravene dere har stilt til utdanningsfaglig ansvarlig oppfyller kravene i regelverket. Dere stiller krav om at utdanningsfaglig ansvarlig har "formelle kvalifikasjoner innenfor utdanningsfaglig område", for eksempel pedagogisk seminar, praktisk-pedagogisk utdanning eller lignende, og relevant digital kompetanse. Dere stiller krav om erfaring med undervisning/veiledning av voksne. Vi vurderer at denne bakgrunnen tilfredsstiller kravet om utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. I tillegg krever dere at utdanningsfaglig ansvarlig eller minst en person i fagmiljøet skal ha formell nettpedagogisk kompetanse.

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

Vi vurderer at kompetansekravene dere har stilt til lærerne fremstår som motstridende. Kravene dere har stilt sikrer at det finnes personer i fagmiljøet med utdanning minst på fagskolenivå og utdanningsfaglig kompetanse. Dere har listet opp kompetansekrav knyttet til hvert enkelt emne for at kompetansen best mulig skal være tilpasset de ulike emnene. Det skal for eksempel finnes faglærere med utdanning på minimum fagskolenivå innen mote, interiør eller kunstfag for emnet "Motehistorien og moteindustrien". For de øvrige tre emnene stiller dere krav til at lærerne skal ha minimum fagbrev/svennebrev eller tilsvarende" innenfor nærmere angitte fag. Under "minimumskrav til den enkelte lærer" skriver dere imidlertid at alle lærere skal formell fagskoleutdanning minst på det nivå det undervises i, men at alternativt kan relevante og oppdaterte sertifiseringer eller lang relevant arbeidserfaring kompensere for manglende formell utdanning. Dette fremstår som motstridende. Dere må presisere kompetansekravene til faglærerne.

Det skal finnes personer med utdanningsfaglig kompetanse (formelle kvalifikasjoner innenfor utdanningsfaglig område, for eksempel praktisk-pedagogisk utdanning, pedagogisk seminar eller lignende) i fagmiljøet. Dere stiller krav om at samtlige skal ha tilstrekkelig og relevant digital kompetanse, herunder kompetanse i læringsplattformen Teams. I tillegg skal enten utdanningsfaglig ansvarlig eller minst en person i fagmiljøet ha formell nettpedagogisk kompetanse.

Kravene sikrer ikke at det finnes personer i fagmiljøet med oppdatert yrkeserfaring. Dere stiller ikke krav til oppdatert yrkeserfaring eller hva dette vil utgjøre, for eksempel at faglærer må ha utøvd yrket i minst tre år i løpet av de siste fem årene. Hva som regnes som oppdatert yrkeserfaring vil variere ut fra det aktuelle yrkesfeltet, og dere må angi hva som gjelder for denne konkrete utdanningen.

Fagmiljøets størrelse

Fagmiljøets størrelse står i forhold til innholdet og egenarten til denne utdanningen. Vi vurderer at kravet deres om antall årsverk og fagpersoner knyttet til utdanningen er tilstrekkelig for den studentmassen som dere planlegger å ta opp. Dere krever at det skal være 1,5 årsverk av fagpersoner for en studentmasse på 22,5 personer.

2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt

"Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Utdanningen skal ha en a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen. b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring."

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som "de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet". Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidstillinger. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktivitetene knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering og liknende. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Fagmiljøets størrelse bør også være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær. Det stilles konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø, krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet. I tillegg til det overordnede kravet, er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe. Utdanningsfaglig ansvarlig: Kravet i § 2-3 andre avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har "utdanningsfaglig utdanning". Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av "utdanningsfaglig kompetanse" i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er ikke tilstrekkelig med bare utdanningsfaglig kompetanse fra

relevant undervisningsarbeid eller lignende. Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en "generell" pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning. Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt. Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglig ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen. Faglig ansvarlig: Det stilles krav til at utdanningens faglig ansvarlige skal ha en utdanning som er relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a. Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Dette er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglig ansvarlige. Den faglig ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Den faglig ansvarliges ansettelsesforhold er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den utdanningsfaglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets kompetanse og sammensetning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til dokumentet med tabell med oversikt over det planlagte fagmiljøet. Vi vil under "Vurdering" gjengi det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Kompetansen sett opp mot utdanningens innhold

Det finnes personer i fagmiljøet med relevant utdanning i søm, tekstil, design, innovasjon, designhistorie og kunsthistorie. Det er også relevant og oppdatert yrkeserfaring i fagmiljøet.

Faglig ansvarlig

Vi vurderer at den faglig ansvarlige har relevant utdanning. Vedkommende har fagskoleutdanning i motedesign og modellisme. Den faglig ansvarlige er ansatt i 100 prosent stilling, og vi vurderer derfor at minstekravet til stillingsprosent for den faglig ansvarlige (50 % stilling) er oppfylt.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Den utdanningsfaglig ansvarlige har utdanning i blant annet voksenpedagogikk og nettpedagogikk. Vi vurderer at dette er en relevant utdanningsfaglig utdanning som retter seg mot voksnes læring.

Kompetansen sett opp mot undervisningsformen

Utdanningen er både stedbasert og nettbasert med samlinger, og dere har oppgitt at noen i fagmiljøet har nettpedagogisk kompetanse. Vi vurderer derfor at fagmiljøets kompetanse står i forhold til utdanningens egenart.

Fagmiljøets størrelse

Vi vurderer at størrelsen på det planlagte fagmiljøet står i forhold til antallet studenter.

2.10 Sensorer og praksisveiledere

2.10.1 Praksisveiledernes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-4

"Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis."

Dette kravet er bare relevant for utdanninger med praksis, og stiller krav til de eksterne praksisveilederne. Interne praksisveiledere er en del av fagskolens fagmiljø og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3. Med "ekstern praksisveileder" forstås den veilederen studenten har på arbeidsplassen der studentene har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne oppnå dette formålet, må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen. Praksisveilederen skal vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10.2 Sensorenes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-5

"Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen."

Sensorene skal ha en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste setning. Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkelt emne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensoroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Vi viser til kravspesifikasjonen for fagmiljøet og sensorer. Vi vil under "Vurdering" gjengi det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Vi vurderer at kravene dere stiller til sensorenes kompetanse er relevant. Dere krever blant annet at sensorene skal ha faglig kompetanse etter samme kravspesifikasjon som for lærerne i det enkelte emne, kunnskap om studieplan og opplegg og læringsutbytter. Vi viser imidlertid til vår vurdering under "Fagmiljø - kravene dere selv har fastsatt", hvor det går frem at dere må presisere kompetansekravene for faglærerne, slik at kravene ikke er motstridende.

Dere krever videre at sensorene ved vurdering av tverrfaglige prestasjoner skal ha kompetanse som samlet tilsvarer lærerne i emnene vurderingen skal dekke. Vi bemerker at det bare er mulig å ha en tverrfaglig eksamen hvis denne er knyttet til et tverrfaglig emne. Frittstående eksamener kan ikke komme som et tillegg til utdanningens emner.

Anbefaling

Vi anbefaler at sensorene må gjennomføre opplæringskurs eller lignende, som sikrer at de har vurderingskompetanse.

Vedlegg: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

Randi Frellumstad

Lektor og fagleder Randi Frellumstad er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI, cand. philol. Fra UiO og har praktisk-pedagogisk utdanning fra Høyskolen i Buskerud. Hun har jobbet som økonomisjef i Tjøme kommune fra 1988 og på Sogn videregående skole fra 1991 til 1994. Etter en periode som student ved UiO begynte hun som lærer ved Østerås skole (ungdomsskole), og deretter en periode som prosjektleder i Destinasjon Geilo, der oppgaven var å legge til rette for høyere desentralisert utdanning. Dette ble igjen avløst av utviklingsoppgaver knyttet til reiseliv for Buskerud fylkeskommune, og gikk veien tilbake til undervisning. Det ble 13 år som lektor på Norges Toppidrettsgymnas på Geilo, der det gis et tilrettelagt tilbud om videregående opplæring kombinert med toppidrettssatsing. Frellumstad har siden 2021 jobbet som lektor og fagleder ved fagskolen i Viken, studiested Geilo, og har ansvar for reiselivsfagene. Emnene det undervises i finnes i liten grad på tilsvarende nivå noe annet sted, og det har blitt utviklet nye fagtilbud i perioden. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Ingrid Marie Aarre

Aarre er faglært blomsterdekoratør og har en høyere fagskolegrad i botanisk design og ledelse fra Norges grønne fagskole - VEA (2021). Som fagskolestudent var hun studentrepresentant og ble valgt som leder i studentforum begge årene. Hun var også studentrepresentant i fagskolestyret i samme periode. Som del av styrevervet og som studentforumleder har hun jobbet tett med kvalitetsarbeidet ved fagskolen. Hun har også lest mange studieplaner i forbindelse med fagskolens arbeid med akkreditering på egen fullmakt. Hun har også vært sekretær for fagutvalg for kunsthistorie ved UiO. I 2021 ble Aarre hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter (ONF), og hun har vært nestleder i ONF siden 2023. Hun har tidligere vært sakkyndig for NOKUT.

Sissel Isachsen

Sissel er førstelektor ved OsloMet, institutt for estetiske fag, hvor hun foreleser, underviser og er programansvarlig for 2. og 3. studieår i bachelorstudiet Kunst og design, mote og produksjon og veileder i masterprogrammet for mote og samfunn. Hun har mesterbrev i kjole og draktsyerfaget og er selvstendig næringsdrivende med firmaet Atelier Syco. I tillegg har hun faglærerutdanning og

hovedfag i forming. Som førstelektorarbeid bygget hun et nettverk mellom universiteter og næringslivet knyttet til etterspurt kompetanse i markedet, og bygget opp avtaler om praksisplasser for studenter i bachelorstudiet. Av administrativ erfaring har hun vært assisterende rektor hos moteskolen ESMOD. Sissel er medlem av styret i OsloMet fakultetsråd for teknologi, kunst og design. Hun har bidratt til utvikling av rammeplaner for yrkesfaglærerutdanning, og utviklet program- og emneplaner ved Estetiske fag i 26 år. Hun har også vært styremedlem i håndverksbedriftenes landsforening og publisert fem bøker innenfor sitt fagområde.

Kristine Langaas

Kristine er utdannet sykepleier med videreutdanning i anestesi og har en master i Avansert Klinisk sykepleie fra 2013 ved NTNU avdeling Gjøvik. Kristine har arbeidet ved Sykehuset i Vestfold fra 1999-2016. Hun tok videreutdanning i Kosmetisk dermatologisk sykepleie ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN) Drammen i 2016/2017. Kristine har etter dette blant annet jobbet som fagansvarlig sykepleier i emnet Dermatologi, som en del av studiet Kosmetisk dermatologisk sykepleie ved USN, Drammen skoleåret 2019/2020. Hun har også vært sensor innen samme videreutdanning ved USN. Kristine driver nå egen Hud- og Laserklinikk tilknyttet et medisinsk senter, hvor hun sammen med en annen sykepleier arbeider med blant annet hudpleie, laserbehandling av uønsket hårvekst og tatoveringsfjerning. Kristine er kurset i «Laser and light» ved University of Manchester, England.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | NOKUT.NO